

hurá, 2|2016 muzeum!

Výstava
Daisy Mrázková:
Co by se stalo...

2

Novověký
čeledník na hradě
Kost

4

Osobnost:
František Kaván
1866–1941

5

Stalo se
před 100 lety
jaro 1916

5

Staré jičínské
domy: Hostinec
U města Hamburku

7

VÝSTAVA Hospodářské a sociální důsledky bitvy u Jičína v roce 1866

V letošním roce si připomínají události prusko-rakouské války v roce 1866 nejenom Jičín a Hradec Králové. Jičínské muzeum při této příležitosti připravuje výstavu s názvem Hospodářské a sociální důsledky bitvy u Jičína. Na pozadí válečných událostí bude vykreslena situace města před bitvou, během ní a především po jejím skončení. Písemné prameny úředního i vzpomínkového charakteru představí tuto situaci z pohledu Jičína a jeho obyvatel.

Spory mezi Rakouskem a Pruskem přerostly roku 1866 ve válečný konflikt s celoevropskými důsledky. V této válce zaujímalo významné místo město Jičín. Pruská armáda, která měla vtrhnout do Čech ve třech směrech, se zde měla spojit a podle záměru velitele pruských vojsk, generála Helmutha von Moltkeho, své rozhodující bitvu s rakouskou Severní armádou. V polovině června se ukázalo, že pruský útok nebude veden ze Slezska. Rakušané se tedy rychle přesunuli do severovýchodních Čech. Všeobecné soustředění bylo nařízeno mezi Josefovem a Miletínem, ale ještě dříve než stačily rakouské sbory dorazit do stanoveného prostoru, překročili Prusové 22. 6. 1866 u Rumburku a Liberce hranici a postupovali k Jičínu.

Jičínská bitva se stala významným bodem celé války odehrávající se na severním bojišti. V této bitvě sehrála velkou úlohu neschopnost předat včas a přesně nové znění strategického plánu. Toto střetnutí bylo zároveň i přesnou ukázkou velení a vyzbrojení rakouské armády.

pokračování na str. 2 →

Střetnutí ustupujících Sasů s Prusy 29. 6. 1866 na Žižkově náměstí. Dobový tisk. Sběrka RMaG v Jičíně.

→ pokračování ze str. 1

Bitva odehrávající se 29. června 1866 u Jičína se stala zdrojem dohadů, jaký dopad by měl opačný výsledek bitvy na další průběh války a na celý následující evropský vývoj. Jisté je, že rakouská porážka v této válce byla počátkem silného politického postavení Pruska, jehož snahy o znovurozdělení mocenských pozic vyvrcholily rozpoutáním první světové války.

Válečné události se dotkly všech lidí na Jičínsku. Řada z nich ztratila celou úrodu, řemeslníkům byly vyrabovány dílny, obchodníkům rozkradeno zboží, hostinským vybrány sklepy, zásoby a poničeny celé hospody. Všechny obce se týkaly rekvizice a ne všechny byly schopné zaplatit. Lidé tehdy přišli téměř o vše a po skončení války nebyli schopni plnit své povinnosti vůči státu i městu.

Výstava se koná ve výstavní chodbě od 7. května do 12. června 2016.

2

VÝSTAVA Zebín – příběh jednoho vrchu

Na letní sezónu připravilo jičínské muzeum výstavu věnovanou jednomu z výrazných prvků krajiny Jičínska. Vždyť výhled na Jičín bez typického obrysu zaobleného kopce se zářící kapličkou na vrcholu by nebyl ten pravý.

Zebín na nás často doslova vykoukne při příjezdu po silnici od Hradce Králové, mezi bytovkami či při procházce lipovou alejí. A byt by se mohlo zdát, že je to pouhý kopeček, je opředěn mnoha příběhy. Kdo by neznal například pověst o tom, jak si právě Zebín vyklepal z boty čert či Krakonoš? Jsou však i příběhy méně známé a často důležité tím, že jsou osobní vzpomínkou.

Všechny tyto úhly pohledů chce představit připravovaná výstava Zebín – příběh jednoho vrchu. Díky ní tak bude možné nahlédnout do geologie Zebínu, jeho nepsané i psané historie, jak inspiroval umělce či komu dnes poskytuje domov. Výstava je určena především pro rodiny s dětmi, ale své si na ní najde snad každý návštěvník.

Jednotlivé texty odborníků budou doplněny sbírkovými předměty různého charakteru, ale také hrami a výrobky dětí z jičínských základních a středních škol. Promítány budou historické i současné fotografie vrchu Zebín i výhledu z něj. A na děti, které výstavou bude provázet pohádková verze příběhů o Zebínu, čeká velké překvapení ve středu galerie.

Výstava bude otevřena v zámecké galerii od 11. června do 25. září 2016.

VÝSTAVA Daisy Mrázková: Co by se stalo, kdyby...

Jičínské muzeum představí v zámecké galerii během dubna a května tvorbu Daisy Mrázkové (*1923), kterou zná dětské i dospělé publikum především prostřednictvím jejich ilustrovaných knížek. Na výstavě budou k vidění velkoformátová plátna i drobnější kresby a také původní ilustrace ke knize Můj medvěd Flóra.

Malí hrdinové z knížek Daisy Mrázkové seznamují čtenáře se základními lidskými hodnotami, se světem a mezilidskými vztahy, učí je být vnímavými, projevovat něhu, cit, popisují touhu po volnosti, smysl pro čest a spravedlnost. Daisy Mrázková dokáže lapidárně a srozumitelně sdělit podstatné zákonitosti světa, zároveň inspirovuje k rozvoji vlastní imaginace budováním vlastních světů, učí čtenáře vidět, slyšet, cítit a rozumět. Medvídek Flóra, Mukánek, Jácíček, neposlušná Barborka a další hrdinové jejího křehkého světa vedou děti příběhy a odhalují to vzácné a cenné v lidském životě.

Vedle lyricko-epických příběhů pro děti se Daisy Mrázková celý život věnuje vlastní volné tvorbě – malbě a kresbě. Studovala na UMPRUM v Praze u Antonína Strnadela v období druhé světové války, studium nedokončila, ale díky svému manželovi Jiřímu Mrázkovi se přirozeně začlenila do výtvarného prostředí své doby. Také spolu se svým manželem se účastnila řady výstav. Poslední samostatnou výstavu měla v Topičově salonu v Praze v roce 2011.

Její volná tvorba má abstraktní charakter, ale má v sobě neustále velmi lidský rozměr a tím její lyrická abstrakce dostává konkrétní kontury a pevné ukotvení v reálném světě. Stejně jako v její knižní tvorbě i zde se prolíná jistá křehkost a jemnost spolu s absolutně přesným zacílením k podstatě zobrazovaného.

Výstava bude otevřena v zámecké galerii od 15. dubna do 22. května 2016.

NOVÉ PUBLIKACE

Jaromír Gottlieb

Jičín – Valdštejnovo pole neválečné

Teze a poznámky k problematice plánování jičínské raně barokní aglomerace v letech 1621–1934

Na konci minulého roku vyšla nová kniha, troufnu si říci, možná s neobvyklým nebo lépe s „nečekaným“ názvem Jičín – Valdštejnovo pole neválečné. Vydavateli jsou Regionální muzeum a galerie v Jičíně a Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně. Autorem knihy je Jaromír Gottlieb. Když jsme přemýšleli, jak knihu čtenářům a zájemcům o toto téma nejlépe představit, padl návrh, že by bylo skvělé vytvořit rozhovor. Asi pokládat otázku, co vedlo autora k napsání této knihy, není úplně na místě. Vždyť Jaromír Gottlieb a Valdštejnské téma již nějakou dobu k sobě patří, ale možná právě na toto spojení je dobré se hned na začátku zeptat.

Proč vlastně spojení Jaromír Gottlieb a Albrecht z Valdštejna?

„Docenění hodnot, možná rehabilitace toho „rozporuplného Valdštejna“. Je nutné si uvědomit, že hledisko Valdštejn-stavitel

a Valdštejn-objednavatel uměleckých děl je pro uchopení významu této historické postavy neméně důležité než hledisko Valdštejn-vojevůdce, či Valdštejn-státník a hospodář. Objevují se tak pohledy a úvahy, které se mohou stát impulsem a inspirací pro další bádání a mohou navozovat další otázky. Možná je zde třeba také připomenout, že i záporné vlastnosti dělají dějiny.“

Jak dlouho jsi knihu psal a jak hodnotíš celé toto období?

„Začal jsem psát v roce 2008, téma se ale honilo hlavou určitě už někdy o tři roky zpátky. Ale prvopočátek je možné spojit už s rokem 1992, kdy jsme s MUDr. Jaroslavem Rejtkem přišli s myšlenkou, že se Lodžie má zachránit. Knihu jsem začal psát ještě za mého působení v RMaG v Jičíně, později jsem pracoval se dřevem, ale vždy večer se myšlenky stále vracely. Měl jsem potřebu to napsat, vlastně se toho

zbavit, předat vše, co jsem myslel, že chci ještě říct... obohatit rozpravu, inspirovat další, proto také vznikaly další a další poznámky. I pro mě to bylo samozřejmě inspirativní, přišlo další poznání a další fascinace krajinou.

Původně jsem zamýšlel, že to bude text, který si přečtou tak tři lidé, ale Věra Šejnová rozhodla, že je potřeba kniha. Zjistil jsem, že si knihu přeju. Věra udělala i grafické práce a za vše bych jí chtěl poděkovat.“

Poděkování autora patří také Mgr. B. Klípcové a PhDr. M. Babíkoví.

Knihu je možné zakoupit v Regionálním muzeu a galerii v Jičíně a Městském informačním centru v Jičíně za 210 Kč.

Jana Kořínková

3

VÝSTAVA Společenský život hmyzu

Další výstavou letní sezony, tentokrát ve výstavní chodbě jičínského muzea, bude autorská výstava Společenský život hmyzu Kláry a Pavla Bezděčkových z Muzea Vysočiny v Jihlavě, které Jičíňáci dobře znají z jejich cestopisných přednášek.

Jak napovídá název výstavy, Bezděčkoví se zaměřili na zprostředkování zajímavých faktů ze světa tzv. eusociálního hmyzu, tedy těch hmyzích druhů, které vytvářejí složité hmyzí státy a jejichž fungování je založeno na složité dělbě práce, ať už při rozmnožování, či při stavbě hnízd a shánění potravy. Nejznámějšími představiteli této skupiny hmyzu jsou vosy, sršni, čmeláci, mravenci a termity. Výstava ale představí i mnohé další druhy. Jak řekli Klára a Pavel Bezděčkoví výstava nám ukáže i ty nejpovrhanější zástupce hmyzí říše v lepším světle.

Víte, například, že švábi patří k nejstarším rodíčům, mouchy si nosí zasnubní dárky, termity pěstují houby velikosti

žampionů a mravenci pořádají individuální výukové kurzy? Poodhaleny budou

i neintimnější stránky hmyzího života, např. že termity se občas rozvádějí, bělásci mohou holdovat homosexualitě a mravenci propadají všelijakým závislostem.

Návštěvníci výstavy se mohou těšit nejen na zajímavé a často překvapující informace ze světa hmyzu, ale také na krásné makrofotografie z dílny několika českých zoologů a fotografů. Zejména mladší návštěvníky pak zaujme řada živých zástupců, jako jsou mravenci, čmeláci či několik druhů strašilek. Pro celé rodiny budou připraveny interaktivní prvky, například převleky, skládačky a pracovní listy.

Doufáme, že výstava v letním období potěší nejen místní obyvatele, ale i návštěvníky z řad turistů.

Výstavu bude možné navštívit ve výstavní chodbě jičínského muzea od 16. června do 11. září 2016.

Budova čeledníku v pohledu od jihovýchodu. V pozadí Lohkovický palác s průjezdem.

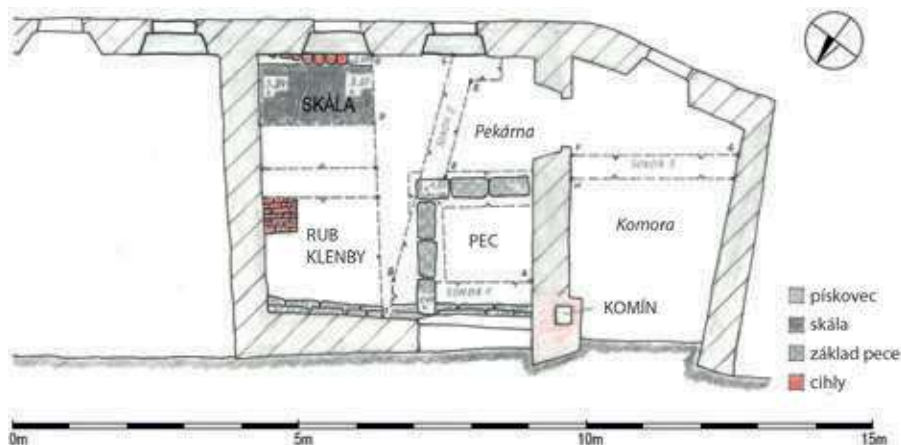
ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM NOVOVĚKÉHO ČELEDNÍKU V AREÁLU NK PAMÁTKY HRADU KOST

Projdeme-li první hradní branou a průjezdem Lohkovického paláce, dostaneme se do úzkého prostoru před druhou branou, nad kterou se vypíná válcová věž. Po pravé straně můžeme obdivovat nízký domek s mansardovou střechou, který je vestavěný do hradního příkopu vytesaného do skály pod vysokou parkánovou zdí. Jedná se o bývalý čeledník, v nadzemní části rozdělený do tří prostor se samostatnými vchody. Zcela vlevo (na východě) byla původně komora, uprostřed kuchyně a jako poslední chlév. Suterén čeledníku je opatřen valenou klenbou, ve východní části pískovcovou, v západní cihelnou.

Protože novodobé nevhodně umístěné záchodky v úzkém prostoru mezi čeledníkem a Lohkovickým palácem dosloužily již v roce 2013, musela správa hradu nalézt místo pro nové, prostornější a vyhovující požadavkům dnešní doby. Takové místo bylo nalezeno v nevyužitých prostorách bývalé komory a kuchyně čeledníku. Stavební úpravy a především napojení

Fragment vyřezáváním zdobené pišťalky.

Půdorys čeledníku v úrovni přízemí.

objektu na kanalizaci se staly důvodem pro zahájení záchranného archeologického výzkumu, jehož terénní práce byly provedeny pracovníky našeho muzea v listopadu a prosinci minulého roku.

Podle očekávání jsme brzy odhalili pravoúhlý základ pece, vyskládaný z pískovcových štuků v rohu kuchyně (nebo spíše pekárny). Půdorys pece měl přibližně 2 x 2,2 m. Podstatnější výkopy byly provedeny na opačné straně místnosti. Dosahovaly hloubky až 1,8 m a obnažily rub cihelné klenby suterénu a v nejhlubším místě dokonce i skalní podloží. Charakter vrstev svědčí o jednorázově nasypáním

klenbovým zásypu. Jde o nesoudržnou sypanou písčitou zeminu s bohatou příměsí stavebního odpadu (hrudky malty, úlomky cihel a pálené krytiny, nebo pískovcových kamenů). Neméně četnou příměsí tvořily také typické archeologické nálezy: keramické úlomky nádob, kamenných kachlů, fragmenty zvířecích kostí a střepy stolního skla. Nejstarší vyvednuté nálezy můžeme datovat až do 14. století, tedy do doby založení hradu. Největší množství nálezů se hlásí do doby stavby čeledníku, tedy do období po konci 30leté války.

Radek Novák

Fragment reliéfně zdobeného kamenného kachle.

OSOBNOST František Kaván (10. 9. 1866 – 16. 12. 1941)

Výrazná osobnost české krajinomalby, ale také básník František Kaván se narodil ve Víchovské Lhotě u Jilemnice. Byla to právě krajina Podkrkonoší a Krkonošských hor, která se stala pro tohoto umělce, jehož nadání bylo zřejmé už od dětství, největší inspirací.

Již během studií na královéhradeckém gymnáziu se Kaván seznámil s romantickým pojetím krajiny Julia Mařáka, do jehož třídy na pražské Akademii výtvarných umění se později v říjnu roku 1889 přihlásil a byl pro svůj tehdy již vytříbený malířský styl přijat bez zkoušky.

Vedle romanticky laděných scénérií však Kaván obdivoval také realistické zobrazování krajiny Antonína Chittussiho, k jehož přístupu se přiklonil po roce 1893. František Kaván, který si mimo jiné prošel skrze poetizaci krajiny také symbolistickým obdobím, zachytil ve svých malbách vedle rodného kraje také například Železné hory nebo

oblast Českého ráje, kam se opakovaně vracel. Po šťastném období stráveném v Železnici v prvních letech 20. století se na Jičínsko, konkrétně do Libuně, vrátil ještě dvakrát a nakonec zde také v prosinci roku 1941 zemřel.

V letošním roce si připomínáme 150 let od narození a 75 let od úmrtí Františka Kavána. Tzv. Kavánův rok, během něhož proběhne hned několik výstav a dalších akcí, zakončí výstava v zámecké galerii v Jičíně.

KAVÁNŮV ROK 2016

Výstava
František Kaván: Krajinou domova v Krkonošském muzeu v Jilemnici
(18. 3. – 29. 5.)

Výstava obrazů v galerii Kodl v Praze
(21. 6. – 10. 9.)

Výstava obrazů v Regionálním muzeu a galerii v Jičíně
(13. 10. – 20. 11.)

Otevření turistické naučné stezky Františka Kavána ve Víchovské Lhotě
(bude upřesněno)

Gabriela Petrová

5

ZE SBÍREK MUZEA

Krajina – močál, Antonín Chittussi (1847–1891)

Díky malíři Antonínu Chittussimu a jeho vlivu na generaci Mařákovy krajinářské školy byly položeny základy moderní české krajinomalby, a právě proto je dnes jeho dílo považováno za vrchol českého krajinářství 19. století.

Pro autora, který studoval na Akademii výtvarných umění v Praze, ale také ve Vídni a Mnichově, se stala zásadní především cesta do Francie, kde se seznámil s realistickým způsobem zobrazování krajiny, kterou představovala tzv. barbizonská škola. Chittussi tehdy nadobro opustil žánrové výjevy a krajina se stala hlavním námětem jeho obrazů.

Olejomalba na plátně (49 x 59 cm) vedená v evidenci sbírky jičínského muzea pod názvem *Krajina – močál* (s největší pravděpodobností nejde o původní název) je jediným příkladem z tvorby tohoto autora, který se ve sbírce výtvarného umění nachází. Velmi zdařilý obraz, jehož tématem je jihočeská krajina, byl získán 11. července roku 1950 od Obecní spořitelny a záložny v Jičíně a dodnes patří mezi to nejhodnotnější, o co muzeum pečuje.

V relativně rozsáhlém Chittussiho díle můžeme sledovat typické prvky i volbu námětů v různých obdobích. To, co je snad až na raná období všechna spojuje, je zájem o sugesci nálady, kdy má obraz působit jako celek. Určující se stala zejména část

nebe, které byl často, stejně jako v případě našeho plátna, ponecháván velký prostor nad poměrně nízko položeným horizontem, jež celkem jednoduše člení celou kompozici. Vedle motivů lesů, řek, staveb, ruin, městských panoramat i příměstských krajin, polí a luk, to bylo také téma rybníků jižních a jihovýchodních Čech příznačné

pro 80. léta 19. století, které Chittussi zachycoval v různých denních i ročních obdobích. Fascinující je v těchto případech nehybná vodní hladina, která skýtá prostor pro zrcadlení nebe a je tudíž dalším prostředkem k vytvoření atmosféry obrazu.

Gabriela Petrová

STALO SE PŘED 100 LETY

jaro 1916

V dubnu a v květnu 1916 se upisovala již čtvrtá válečná půjčka. Město Jičín (zastupitelstvo) upsalo na tuto půjčku 63 000 K. • Jičínské trhy byly stále chudší. Jak uvedl dobový tisk, po venkově se potulovala různá individua, která skupovala za nehorázné ceny, co skoupiti se dalo. • Jičínské noviny se na jaře 1916 několikrát věnovaly problému, který způsobovala „nadějná“ mládež v ulicích Jičína. „Zejména ulice Na Příkopěch v části mezi třídou Palackého a Nerudovou ulicí je oblíbeným hřištěm nadějných milovníků kopané.“ Bylo apelováno na úřední přísný zákaz kopané uvnitř města s tím, že jistě „nebude nikterak ohrožena tělesná zdatnost mládeže“. • Neustále se opakovaly válečné sbírky. Například v červnu byla provedena druhá sbírka vlny a kaučuku. • Opět začaly promenádní koncerty pěšího pluku č. 43 pod vedením kapelníka A. Bureše, které se konaly na Velkém náměstí každý

čtvrtek od půl sedmé do půl osmé navečer. • O svatodušní neděli 11. června sehrál dramatický odbor Občanské besedy na Novém městě v sokolovně komedii „Zajíc“ v režii Fr. Filipa ve prospěch Červeného kříže. „Sehráno s chutí, hra se líbila“. • „Láska kvete v každém věku“. Tímto podtitulem byla 10. června uvedena v Jičínských novinách zpráva o dopadení 68letého starce a jedné nepřítelné 55leté ženy při nedovoleném poměru v Jičíně. Vzhledem k tomu, že se u starce jednalo o opakovaný čin a tentokrát dokonce se ženou slabomyslnou, byl zatčen a dán do vazby. • 29. června se v ossariu vojenského hřbitova ve Kbelnici konala slavná polní mše na oslavu 50. výročí bitvy u Jičína v roce 1866 za přítomnosti vojenské posádky s plukovní hudbou a vojenskou deputací.

Gabriela Brokešová

Jičín (Sbírka RMaG v Jičíně)

6

A JAKÝ JE TEN VÁŠ PŘÍBĚH O ZEBÍNU?

Vrch Zebín tvoří jednu z dominant krajiny Jičína a jeho okolí. Jeho všudypřítomnost je pro místní obyvatele a nejen pro ně skoro samozřejmostí. Tu na nás vykoukne mezi lipovou alejí, objeví se při výhledu z Valdické brány, nebo se vynoří při cestě autobusem od Hradce Králové. Zebín je však součástí nejen krajiny kolem nás, ale také samotných našich životů.

Regionální muzeum a galerie v Jičíně vydává výzvu k připravované letní výstavě *Zebín – příběh jednoho vrchu*, ve které prosí o sdělení Vašich příběhů spojených s tímto

vrchem v hlavní či vedlejší roli. **Své příhody a vzpomínky nám můžete zasílat e-mailem na adresu pajerova@muzeumhry.cz či přinést sepsané přímo do muzea, a to do 8. května 2016.** Tyto příběhy budou dále publikovány na připravované výstavě. Pokud ke svému vyprávění máte v rodinném albu fotografie se Zebínem, přineste je prosím také. Po ukončení výstavy Vám budou opět nepoškozeně vráceny. Děkuje Vám.

Martina Pajerová

ROK 2015 V ČÍSLECH

V roce 2015 mělo naše muzeum 20 stálých zaměstnanců. V průběhu roku 2 zaměstnanci odešli a 2 nastoupili. Uspořádali jsme 15 výstav. Na výstavy a do stálé expozice přišlo celkem 20 593 návštěvníků, což je o 1 000 víc než v roce předchozím. V prostorách muzea byl návštěvnický nejsilnějším měsícem srpen, kdy byla průměrná denní návštěvnost 77 návštěvníků. V prostorách galerie to bylo září (67 návštěvníků za den). Zaznamenali jsme 744 evidenčních čísel nových přírůstků do naší sbírky. Bylo konzervováno celkem 142 předmětů. Ostatním institucím jsme zapůjčili celkem 890 sbírkových předmětů, přitom sami jsme si jich z ostatních muzeí půjčili 796. Inventarizací prošlo celkem 6 642 inventurních položek naší sbírky. Na naše odborné pracovníky se obrátilo 136 badatelů.

Archeologové realizovali 309 záchranných archeologických výzkumů. Úspěšně či neúspěšně jsme se účastnili 9 grantových příležitostí. Webové stránky navštívilo 17 914 uživatelů. Na Facebooku jsme měli už 378 přátel. Na nejrůznější přednášky, akce, workshopy, komentované prohlídky (kterých bylo celkem 378) přišlo 7 761 zájemců. Náš čtvrtletník Hurá muzeum vyšel 4 krát. Vydána byla 1 publikace. Finanční náklady celé organizace byly 10 423 836 korun (naš zřizovatel nám z nich poskytl více než 7 milionů Kč). Nejdražší věcí, kterou jsme si pořídili, byl notebook za cca 24 tisíc korun. Průměrný hrubý měsíční plat našich zaměstnanců byl 20 724 korun a vstupenka do muzea stála pořád jen 60 korun.

Michal Babík

MUZEJNÍ NOC

Program letošní muzejní noci, která se uskuteční v pátek 13. května, bude navazovat na probíhající výstavy *Daisy Mrázková: Co by se stalo, kdyby...* a *Hospodářské a sociální důsledky bitvy u Jičína v roce 1866*. Vedle komentované prohlídky pro milovníky historie chystáme také například tvůrčí dílny pro malé i velké návštěvníky. Daisy Mrázková je nejen výtvarnice, ale také spisovatelka a autorka knížek pro děti, proto se bude možné během celého večera seznámit se současnou autorskou literární tvorbou pro děti, a to díky spolupráci s knihkupectvím ArtMap. Muzejní noc proběhne v prostorách muzea a galerie od 17 do 22 hodin. Bližší program bude zveřejněn v průběhu dubna.

Nejstarší snímek hotelu U města Hamburku, před 1883 (Sbírka RMaG v Jičíně).

STARÉ JIČÍNSKÉ DOMY

Hostinec U města Hamburku

Hostinec *U města Hamburku* má bohatou historii a je jedním z nejzajímavějších hostinců v Jičíně. V roce 1876 zakoupil objekt hrabě Ervin Schlik. Nad dveřmi byl od té doby umístěn schlikovský znak. V přízemí se nacházely hostinské místnosti a průjezd, který byl špatně zaklenut a dvakrát se zřítil. Od roku 1870 byl v hostinci zřízen nový lokál. Ve střední části patra se nacházel sál, který sahál až do druhého podlaží, v němž se konala většina jičínských zábav, divadel a koncertů. V letech 1883–1917 měla budova železný balkon a oboustranné schody od firmy Bondy v Praze, aby byl zajištěn lepší stav budovy z hlediska bezpečnosti.

Hamburk byl sídlem celé řady spolků. Již roku 1854 existovalo tzv. *Kasino*, které bylo roku 1861 reorganizováno. Tento spolek se stal střediskem především úřednické a vojenské honorace. Postupně se stalo součástí programu i rozšiřování četby, ale název *Kasino* přetrvával i v době, kdy byl již oficiálním názvem spolku *Lese-Verein*. V roce 1861 byla založena již podruhé *Občanská beseda*, tentokrát s úspěchem, a rovněž sídlila v prostorách tohoto hotelu.

Před rokem 1920 stávalo před hostincem sousoší Nejsvětější Trojice a také kašna pro Valdické předměstí. V roce 1920 bylo sousoší převezeno na bok kostela sv. Jakuba a až kolem roku 1940 se dostalo před krytou chodbu spojující zámek s oratoří kostela sv. Jakuba, kde se nachází dodnes. Od roku 1920 nahradila Nejsvětější Trojici před hostincem Lípa svobody, která zde stála ještě po 2. světové válce. Nakonec musela ustoupit narůstajícímu automobilovému ruchu. Kašna byla zrušena pravděpodobně před rokem 1920.

V roce 1920 zakoupila hotel Agrární banka, která již od roku 1917 měla v přízemí svou filiálku. V letech 1927–1928 byl upraven interiér hotelu a hotel také dostal novou fasádu podle návrhu Ing. arch. Čeňka Musila. Ve stejnou dobu byl rekonstruován bývalý hotel Beránek, čp. 18 (dnes MěÚ Jičín), podle plánu téhož architekta.

Hotel měnil často své jméno. V době první republiky byl hostinec *U města Hamburku* přejmenován na hotel *Paříž*. Po pádu Paříže v roce 1940 byl název změněn opět na původní *Hamburk*. V květnu 1945 získal dům pojmenování nové. Dne 10. května byl odstraněn nápis *Hamburk* a budova získala pojmenování *Stalingrad*. Již o dva dny později se v jeho prostorách konala recepce na počest generála Novosilského, velitele Rudé armády, která do města přijela o šesté hodině večerní 10. května 1945.

V létě 1940 byly odstraněny pamětní desky z budovy kasáren a hotelu *Hamburk*. Desky se jmény padlých legionářů v bitvě u Voziers, zasazené po obou stranách vchodu do hlavní budovy kasáren, a deska s reliéfem Tomáše G. Masaryka, zasazená v roce 1930 na paměť jeho přednášek v hotelu *Hamburk* v roce 1905, byly odevzdány do jičínského muzea, kde byly uloženy po dobu okupace. Masarykova deska byla opět zasazena v roce 1945, desky legionářů se na své místo vrátily o rok později.

Hana Fajstauerová

Společenstvo hostinských v Jičíně na ukončení čišnického kurzu. Jednalo se o zkoušku zdatnosti a servírování v hotelu *Hamburk*, 1913, foto ateliér Píček (Sbírka RMaG v Jičíně).

KRÁTCE Z MUZEA

Z muzea na konci února odešel na svou žádost konzervátor dřeva MgA. Tomáš Matuna. Vystřídal ho nový kolega Miloš Tluchoň. Ten pochází z Němčic u Kolína a v minulosti se podílel například na restaurování barokního oltáře v Boru u Tachova.

Ondřej Březovský v únoru a březnu intenzivně pracoval na fotografování našich sbírkových předmětů. Výsledek jeho práce by se měl objevit v blízké době na našich webových stránkách.

Naše přírodovědkyně pomáhala jako každý rok na přelomu března a dubna stovkám obojživelníků na jejich nebezpečné cestě přes silnici.

Mgr. Hana Fajstauerová a Jana Kořínková opět uspořádaly setkání nad starými fotografiemi Čaj o páté. Akce měla opět obrovskou návštěvnost.

Muzeum pokřtilo knihu svého bývalého ředitele Mgr. Jaromíra Gottlieba, kmotry jeho nové publikace byli architekt Karel Kuča a ředitelka jičínské knihovny Jana Benešová.

Začali jsme znovu jednat o vydání rukopisu knihy archeologa dr. Jiřího Waldhausera. Samotné vydání publikace bude záviset na finančních možnostech muzea.

V muzeu se v prvním čtvrtletí roku několikrát uskutečnila schůze letopišské komise.

Ministerstvo kultury podpořilo realizaci našeho projektu *Sbírkové předměty na dotek II.* částkou 39 tisíc korun.

UDÁLOSTI V OBRAZECH

VÝSTAVY A PŘEDNÁŠKY

duben–červen
2016

VÝSTAVY

GALERIE

Josef Honys
(10. 3. – 10. 4. 2016)

Daisy Mrázková
Co by se stalo, kdyby...
(15. 4. – 22. 5. 2016)

Zebín – příběh jednoho vrchu
(11. 6. – 25. 9. 2016)

VÝSTAVNÍ CHODBA

Zakrojte si u nás
aneb příběh chleba
(17. 3. – 1. 5. 2016)

Hospodářské a sociální
důsledky bitvy u Jičina
v roce 1866
(7. 5. – 12. 6. 2016)

Společenský život hmyzu
(16. 6. – 11. 9. 2016)

JARNÍ PŘEDNÁŠKOVÝ CYKLUS

vždy od 17 hod.
v Konferenčním salóнку

Prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc:
O uprchlické krizi
(5. 4. 2016)

Pavel a Klára Bezděčkovi:
Mauricius – ostrov Blbouna
nejapného
(19. 4. 2016)

ČAJ O PÁTÉ

vždy od 17 hod.
v Obřadní síni

3. opakování
dobových snímků
(12. 4. 2016)

MUZEJNÍ NOC
(13. 5. 2016)

Změna akcí vyhrazena.

Vernisáž výstavy *Zakrojte si u nás aneb příběh chleba.*

Vernisáž výstavy *Zakrojte si u nás aneb příběh chleba.*

Přednáška Davida Ulrycha *Vojenství Třicetileté války.*

Vernisáž výstavy *Josef Honys.*

Vernisáž výstavy *Jaroslav Klápště Osamělý chodec.*

HURÁ, MUZEUM! Čtvrtletník Regionálního muzea a galerie v Jičíně 2|2016

Registrováno MK ČR pod číslem E 21762

Vydává: Regionální muzeum a galerie v Jičíně, Valdštejnovo náměstí 1, 506 01 Jičín

Tel.: +420 493 532 204, e-mail: muzeumhry@muzeumhry.cz,

www.muzeumhry.cz

Otevírací doba muzea a galerie:

duben–červen út–ne 9.00–17.00 hod., pondělí zavřeno

Redakce: Gabriela Brokešová, Martina Pajerová

Fotografie: sbírka RMaG

Grafická úprava: Jakub Novotný, jn@cr8.cz

Tisk: Tiskárna Irbis, Liberec, uzávěrka čísla: 3. 4. 2016

